

Het nut van de solidariteitsreserve

Wet toekomst pensioenen

April 2023

Shengsheng Zhang
Director,
Quant Strategist

Justus van Halewijn
Director,
Delegated CIO

Binnen de Wet toekomst pensioenen (Wtp) zal gewerkt worden met een aantal nieuwe soorten pensioenregelingen die de huidige pensioenregelingen gaan vervangen. Eén daarvan is de solidaire premieregeling (SPR), die de meeste overeenkomsten vertoont met de huidige DB-regeling. Binnen de SPR moet er gewerkt worden met een solidariteitsreserve, waarbinnen meerdere keuzemogelijkheden zijn die per leeftijdscohort verschillend kunnen uitwerken. In deze notitie gaan wij in op het nut van de solidariteitsreserve en de positieve dan wel negatieve gevolgen hiervan voor de verschillende leeftijdscohorten binnen de SPR.

De belangrijkste conclusies uit onze analyse zijn:

- > De mogelijke ondoorzichtigheid van de solidariteitsreserve in combinatie met een eventuele herverdeling tussen de verschillende leeftijdscohorten kan in het Wtp zorgen voor scheve gezichten bij de deelnemers.
- > Het gebruik van de solidariteitsreserve vereist daarom een zorgvuldige afweging ten aanzien van het vul- en het uitdeelbeleid én heldere communicatie hierover.
- > Bij een evenwichtige benadering zorgt de solidariteitsreserve (1) voor een lagere kans op pensioenkortingen voor alle deelnemers, hetgeen niet bereikt kan worden met het verlagen van het beleggingsrisico, (2) danwel kan er meer beleggingsrisico genomen worden om zo een hoger pensioenresultaat te bereiken.

Inleiding

De solidariteitsreserve is een belangrijke bouwsteen van de solidaire premiereregeling (SPR) met als doel de sterke solidaire elementen van de huidige DB-regeling terug te laten komen in de nieuwe regeling. De solidariteitsreserve is gemaximeerd op 15% van het totale vermogen en kan op verschillende manieren worden ingezet om risico's te mitigeren. De solidariteitsreserve is een verplicht element van de SPR, waarmee risico's collectief worden gedeeld. De solidariteitsreserve is geen afgescheiden beleggingsvermogen, maar maakt onderdeel uit van het totale vermogen (zijnde de optelling van de voor de uitkeringen gereserveerde pensioenvermogens en de solidariteitsreserve) en deelt mee in de collectieve rendementen en risico's van de beleggingsportefeuille volgens vooraf vastgestelde regels.

In de Wtp is opgenomen dat mee- en tegenvallers binnen de solidaire premiereregeling worden gedempt dankzij de leeftijdsafhankelijke risicotoedeling en, in aanvulling daarop, ook door de verplicht gestelde solidariteitsreserve. Tegenvallende rendementen op de financiële markten worden op deze manier opgevangen. De reserve kan ook worden ingezet voor het delen van het macro-langlevensrisico en inflatierisico. Volgens de Wtp mag de solidariteitsreserve niet worden gebruikt voor het delen van operationele kosten.

In deze notitie doen wij onderzoek naar een aantal aspecten van de solidariteitsreserve in relatie tot risico's op de financiële markten. Wij gaan daarbij in op de voor- en nadelen van de verschillende manieren om de reserve in te zetten en schetsen de dilemma's die daarbij naar voren komen. Allereerst tonen wij hieronder de geldende regels voor het vullen en uitdelen van de reserve. Vervolgens laten wij de onderzoeksresultaten zien en zetten wij de belangrijkste punten op een rij.

Het vullen en uitdelen van de solidariteitsreserve

Er zijn drie manieren om de solidariteitsreserve te vullen, waarbij het pensioenfonds ook de mogelijkheid heeft deze te combineren:

1. **Vanuit het pensioenvermogen.** Bij de transitie naar het nieuwe pensioencontract wordt een deel van het pensioenvermogen ondergebracht in de reserve.
2. **Vanuit de pensioenpremie.** Een deel van de pensioenpremies, met een maximum van 10%, kan direct worden toegevoegd aan de reserve.
3. **Vanuit behaalde rendementen.** De reserve wordt gevuld vanuit de behaalde rendementen. Maximaal 10% van het positieve overrendement kan aan de solidariteitsreserve worden toebedeeld.

Belangrijk daarbij is dat de solidariteitsreserve onderdeel is van de beleggingsportefeuille en vanuit beleggingsoogpunt als een cohort kan worden beschouwd. Dit betekent dat ook de beschermingsrendementen en overrendementen (zowel negatieve als positieve overrendementen) naar de reserve kunnen worden gealloceerd.

Bij de keuze voor één (of een combinatie) van de verschillende mogelijkheden om de reserve te vullen, krijgt het pensioenfonds direct te maken met het aspect van evenwichtige belangenbehartiging. Wij tonen dit aan met een voorbeeld. Wanneer de reserve direct bij de transitie wordt gevuld, dan zullen vooral de jongeren die net bij het fonds zitten hier het meeste profijt van ondervinden. De deelnemers die al langer bij het fonds zitten zullen hier echter minder enthousiast over zijn. Dit komt doordat alles wat bij de transitie naar de reserve gaat, ook direct ten laste van hun pensioenvermogen komt. Wanneer de reserve alleen via de pensioenpremies wordt gevuld, dan dragen juist de

actieve deelnemers de last van het vullen en dragen de slapers en gepensioneerden niet bij. Kortom, bij het opstellen van de ‘vulregels’ moet al goed gekeken worden naar de beste manier om de solidariteitsreserve in te zetten om tot een evenwichtige belangenafweging te komen.

Voor het uitdelen vanuit de solidariteitsreserve aan de verschillende leeftijdscohorten geldt er slechts één regel en dat is dat de reserve op jaareinde niet groter mag zijn dan 15% van de totale beleggingsportefeuille. Alles boven de 15% moet op een of andere manier terugvloeien naar de deelnemers.

Gehanteerde uitgangspunten

Om de resultaten uit ons onderzoek zo overzichtelijk mogelijk te houden, focussen wij ons met name op de jongere en de oudere deelnemers en werken daarom met slechts een aantal verschillende leeftijdscohorten. De aannames met betrekking tot de leeftijdscohorten staan in bijlage 2.

De maatstaf waar wij naar kijken om de resultaten te beoordelen is de vervangingswaarde. Deze maatstaf is gedefinieerd als de berekende gemiddelde pensioenuitbetaling (annuïteit) over de gehele periode tot aan het overlijden van de deelnemer, gedeeld

door het laatst verdiende salaris van de deelnemer¹. Voor het risico wordt gekeken naar de kortingskans op de pensioenuitkering (zoals deze op pensioendatum bepaald is) gedurende de gehele periode tot aan het overlijden van de deelnemer.

In ons in-house ontwikkelde model hebben wij het leeftijdsafhankelijke beleggingsbeleid in de individuele DC-markt als startpunt genomen. Dit noemen we de neutrale lifecycle asset allocatie-mix. Voor de jongeren komt dit neer op een hoog risicoprofiel met een beperkte renteafdekking en voor de gepensioneerden op een lager risicoprofiel met een hogere renteafdekking. Vanuit praktisch oogpunt werken wij met een vaste asset mix per leeftijdscohort in plaats van een lineaire leeftijdsafhankelijke asset mix. In ons model gebruiken wij de rente en de aandelenrendementen uit de DNB-standaardscenario's als input voor het genereren van de rendementen in de rendements- en matchingportefeuille. Wij hebben daarbij de DNB CP2019² als standaard methodiek gebruikt. In bijlage 3 tonen wij de uitkomsten op basis van de nieuwe CP2022³ methodiek, die overigens vrijwel gelijke uitkomsten vertonen. Wij hebben gewerkt met verschillende regels voor de solidariteitsreserve. In onze analyse concentreren wij ons op de resultaten van onderstaande vijf varianten.

Tabel 1: Overzicht van de vijf varianten

	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4	variant 5
Startkapitaal (% van het vermogen)	0%	5%	8%	5%	5%
Invullen door % overrendement (Max 10%)	0%	0%	0%	8%	0%
Invullen door % premie (Max 10%)	0%	1%	1%	0%	8%
Lifecycle beleggingsbeleid	neutraal	neutraal	neutraal	neutraal	neutraal
Uitdelen	geen	gepensioneerden	gepensioneerden	staffel	staffel

Hieronder lichten wij de vijf varianten toe, waarbij wij variant 1 beschouwen als de basisvariant. In alle gevallen gaan wij uit van een neutrale lifecycle asset mix:

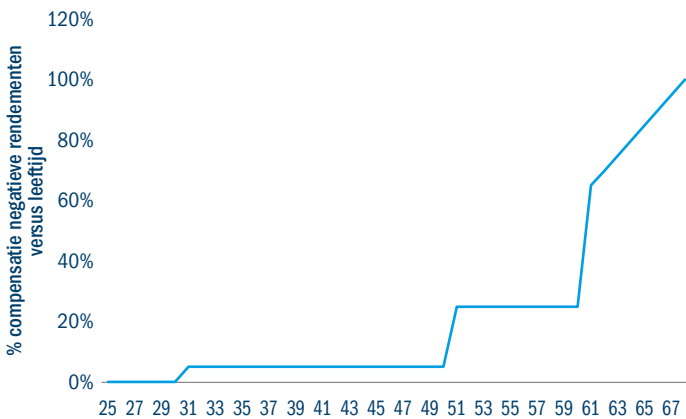
1. In variant 1, de basisvariant, wordt geen gebruik gemaakt van een solidariteitsreserve.
2. Bij variant 2 wordt de reserve bij het invaren gevuld met **5% ten laste van het aanwezige pensioenvermogen**. Vervolgens wordt jaarlijks 1% van de betaalde pensioenpremie ingelegd in de reserve. Voor zover afdoende (anders pro-rata) wordt de reserve ingezet om de pensioenuitkering van gepensioneerden aan te vullen wanneer deze lager komt te liggen dan de uitkering die ze kregen op het moment van pensionering.
3. Variant 3 is vergelijkbaar aan variant 2, alleen wordt de reserve bij het invaren gevuld met **8% ten laste van het aanwezige pensioenvermogen**. Ook in deze variant wordt vervolgens jaarlijks 1% van de betaalde pensioenpremie ingelegd in de reserve.
4. Bij variant 4 wordt de reserve gevuld met 5% ten laste van het aanwezige pensioenvermogen en daarnaast met **8% van het (positieve) overrendement**. De gepensioneerden worden ook hier gecompenseerd zoals bij variant 2 en 3. Aanvullend worden de overige deelnemers beschermd tegen negatieve beleggingsrendementen, waarbij gebruik gemaakt wordt van een staffel, zoals weergegeven in figuur 1. Het idee bij de staffel is dat de deelnemer een hogere compensatie ontvangt naarmate deze ouder is, om te grote kortingen te voorkomen bij pensionering.
5. Variant 5 is vergelijkbaar aan variant 4, alleen wordt de reserve bij het invaren nu gevuld met **8% vanuit de pensioenpremie** in plaats van uit het overrendement.

¹ De AOW laten wij daarbij buiten beschouwing.

² Het gaat dan om de 2000 scenario's van de 1e kwartaal-2023 set.

³ Ook hier gaat het om de (eerste) 2000 scenario's van de 1e kwartaal-2023 20.000 set.

Figuur 1: percentage compensatie voor niet-gepensioneerden

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

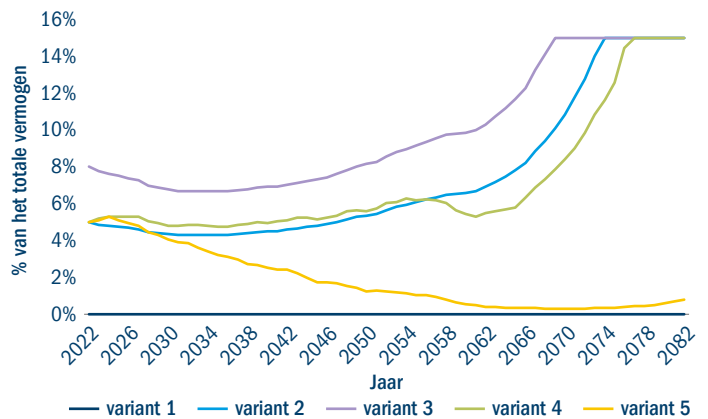
Samenvatting van de uitkomsten

In onderstaand figuur laten wij allereerst het verloop van de mediane solidariteitsreserve zien voor de onderzochte vijf varianten. Voor de eerste variant is er geen reserve en is de hoogte van de reserve dus gelijk aan nul. Voor de varianten 2, 3 en 4 hebben wij geprobeerd de solidariteitsreserve zo stabiel mogelijk te houden gedurende de onderzochte periode.

Het verloop van de solidariteitsreserve hangt niet alleen af van de vul- en uitdeelregels, maar ook van de samenstelling van de deelnemers, en dan met name de verhouding tussen jongeren en gepensioneerden. Wanneer de samenstelling van de deelnemers niet geheel in balans is, kan de solidariteitsreserve uiteenlopen van 0% (bij teveel oudere deelnemers) tot maximaal 15% (bij teveel jonge deelnemers). Uiteraard weten wij niet op voorhand wanneer en welk type deelnemer aansluit bij een pensioenfonds. Variant 3 heeft met 8% het hoogste startkapitaal en bereikt daarom als eerste van alle gepresenteerde varianten het maximum van 15%.

Ondanks dat de medianen van varianten 2 en 4 dicht bij elkaar liggen, is de solidariteitsreserve van variant 4, die gevuld wordt vanuit de overrendementen, veel volatieler dan variant 2 (gevuld vanuit de pensioenpremie). Dit komt doordat van tevoren niet duidelijk is hoeveel en wanneer er overrendement aan de reserve kan worden toegevoegd, terwijl dit via de premie een vast gegeven is. Varianten 4 en 5 kenmerken zich door een royaler uitdelingsbeleid. Variant 5 verschilt alleen van variant 4 in de manier waarop het gevuld wordt (pensioenpremie in plaats van overrendement) en dat zorgt voor een dalend verloop van de mediane omvang van de reserve in de eerste 40 jaar om daarna weer licht te herstellen. Dit maakt duidelijk dat enkel het vullen van de reserve vanuit de pensioenpremie niet volstaat voor dit uitdelingsbeleid.

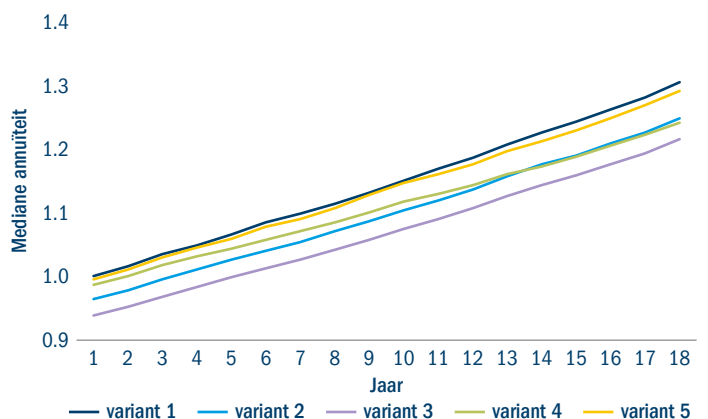
Figuur 2: verloop van de mediane solidariteitsreserve voor de vijf varianten

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

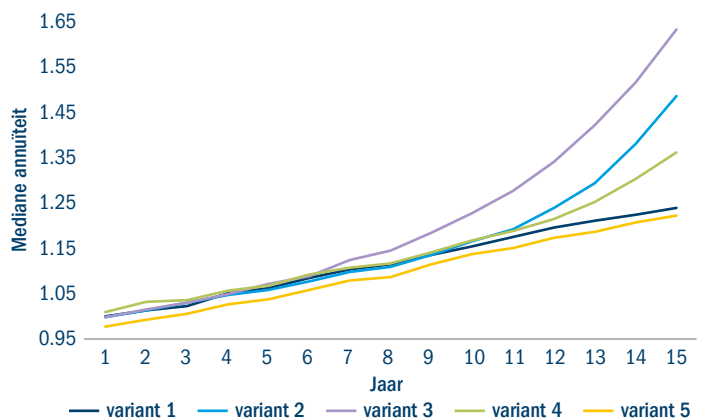
In de figuren 3 en 4 laten wij het verloop van de mediane annuïteit zien voor een 60-jarige deelnemer en voor een 25-jarige deelnemer afgezet tegen hun verwachte resterende levensduur bij pensioering. Deze is voor de 60-jarige iets hoger dan de 25-jarige.

Figuur 3: het verloop van de mediane annuïteit voor een 60-jarige deelnemer

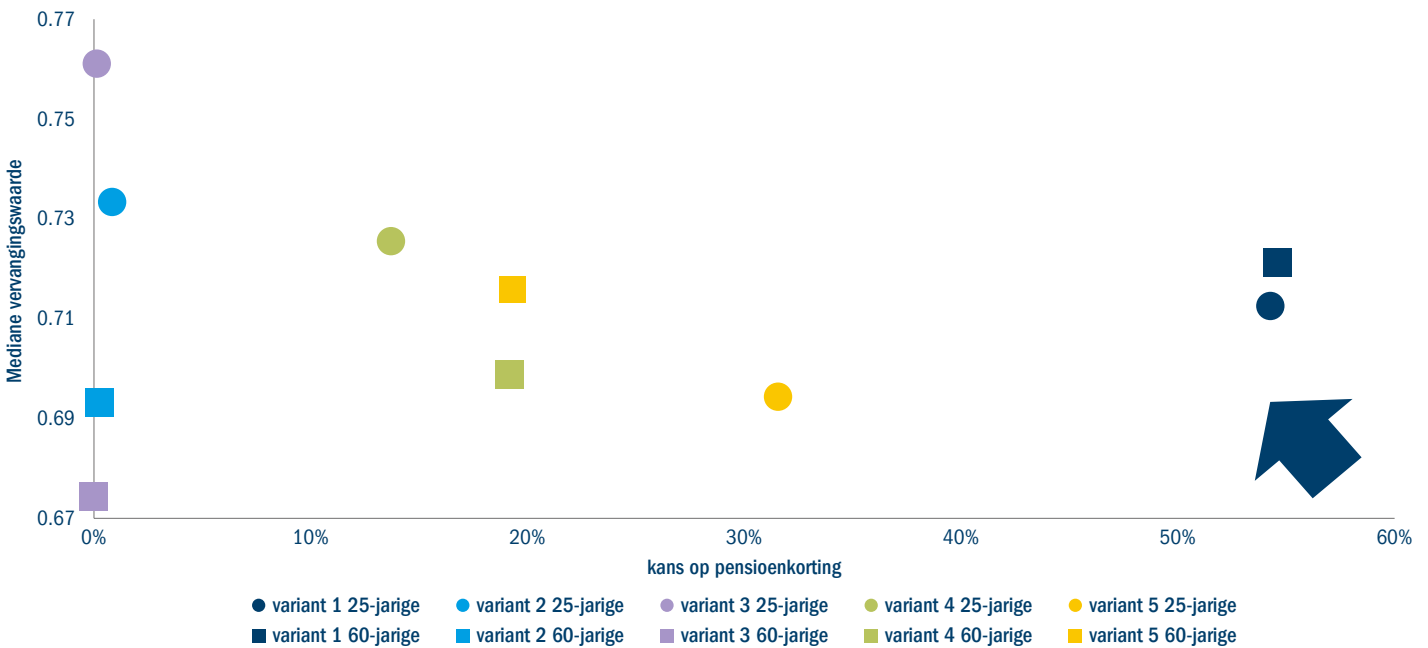
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 4: het verloop van de mediane annuïteit voor een 25-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 5: vervangingswaarde versus kans op pensioenkorting voor de vijf varianten voor een 25-jarige en een 60-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Bij de varianten 2, 3 en 4 geldt dat de solidariteitsreserve op een gegeven moment het maximum heeft bereikt van 15% en dat er dan dus geld terugstroomt naar de deelnemers. Daar profiteren vooral de 25-jarigen van: tegen de tijd dat zij met pensioen gaan ontvangen zij geld uit de reservepot. Dat geldt des te meer voor variant 3 aangezien deze als eerste toegroeit naar de maximaal toegestane omvang van 15%.

Op basis van bovenstaande figuren en verdere aanvullende analyses kunnen wij de volgende observaties maken:

- Variant 1, zonder de solvabiliteitsreserve, heeft verreweg de grootste kans op pensioenkorting. De inzet van de solidariteitsreserve reduceert de kans op een pensioenkorting.
- De varianten 2, 3 en 4 zorgen voor betere pensioenuitkomsten voor de jongeren. Dit gaat ten koste van het mediane pensioen van de ouderen, aangezien de solidariteitsreserve het maximum van 15% bereikt vanwege de stortingen bij het invaren. Dit pakt dus gunstig uit voor de jonge deelnemers. Zij dragen beperkt bij aan de initiële vulling van de solidariteitsreserve, maar tegen de tijd dat zij met pensioen gaan profiteren zij wel van het uitdelen vanuit de reserve.

- Variant 5 heeft het tegenovergestelde effect. Door het snel leegraken van de reserve profiteert een 25-jarige deelnemer niet van de solidariteitsreserve, ondanks dat de deelnemer hieraan wel heeft bijgedragen via de pensioenpremie. De initiële storting van 5% komt volledig ten goede aan de ouderen. Dit zijn de deelnemers die de initiële reserve grotendeels ook gevuld hebben.
- Variant 3 verschilt ten opzichte van 2 door een hogere initiële vulling. Hetgeen dus minder gunstig is voor de oudere deelnemers. Dit is vooral ongunstig in goede economische scenario's waarin de reserve niet ingezet hoeft te worden om het pensioen op niveau te houden.

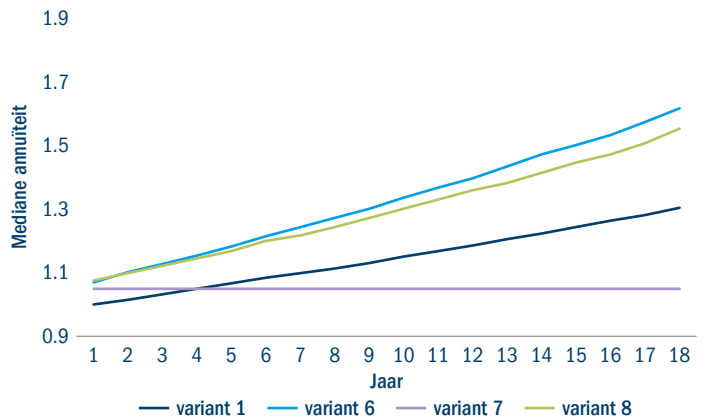
Bovenstaande uitkomsten maken duidelijk dat het gebruik van de solidariteitsreserve gunstig kan uitpakken voor het ene leeftijdscohort en tegelijkertijd ten laste gaat van het andere cohort.

Aanvullende analyse

Op basis van bovenstaande uitkomsten vroegen wij ons af of dezelfde resultaten, bereikt kunnen worden door het beleggingsbeleid aan te passen. En of het werken met een solidariteitsreserve het interessant maakt om als deelnemer meer beleggingsrisico te nemen. Wij introduceren daarom nog drie varianten⁴:

6. Een beleggingsvariant met een hogere allocatie naar het overrendement en zonder solidariteitsreserve.
7. Net als variant 6, echter wordt de allocatie naar het overrendement vanaf pensionering teruggebracht naar 0%, zodat er geen risico meer bestaat op een pensioenkorting na pensionering.
8. Wederom met een hogere allocatie naar overrendement, maar nu met een solidariteitsreserve, waarbij gewerkt wordt met een stabiele reserve (en dus niet een reserve die afloopt naar nul).

Figuur 7: verloop van de mediane annuïteit voor een 60-jarige deelnemer

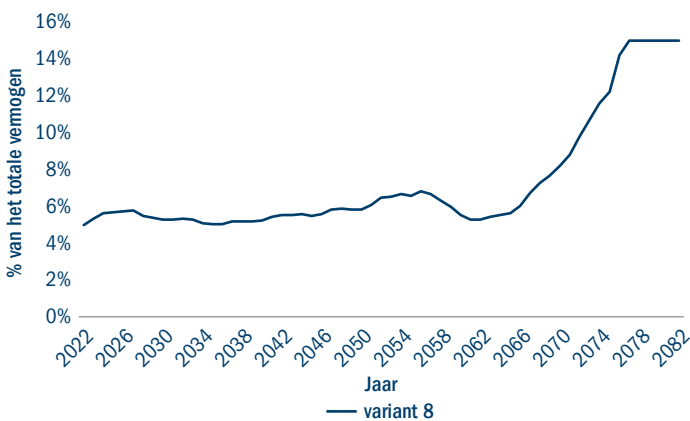

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Tabel 2: Overzicht van de varianten 6, 7 en 8, naast de basisvariant

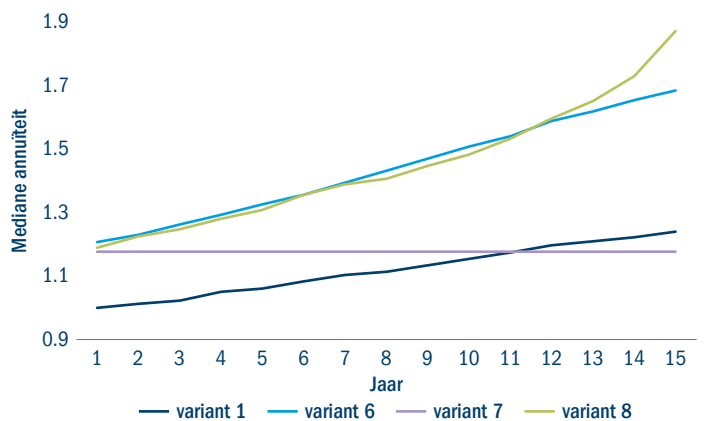
	variant 1	variant 6	variant 7	variant 8
Startkapitaal (% van het vermogen)	0%	0%	0%	5%
Invullen door % overrendement (Max 10%)	0%	0%	0%	6%
Invullen door % premie (Max 10%)	0%	0%	0%	6%
Lifecycle beleggingsbeleid	neutraal	hogere overrendement allocatie	hogere overrendement allocatie tot 69 jaar	hogere overrendement allocatie
Uitdelen	geen	geen	geen	staffel

Figuur 6: verloop van de mediane solidariteitsreserve variant 8

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

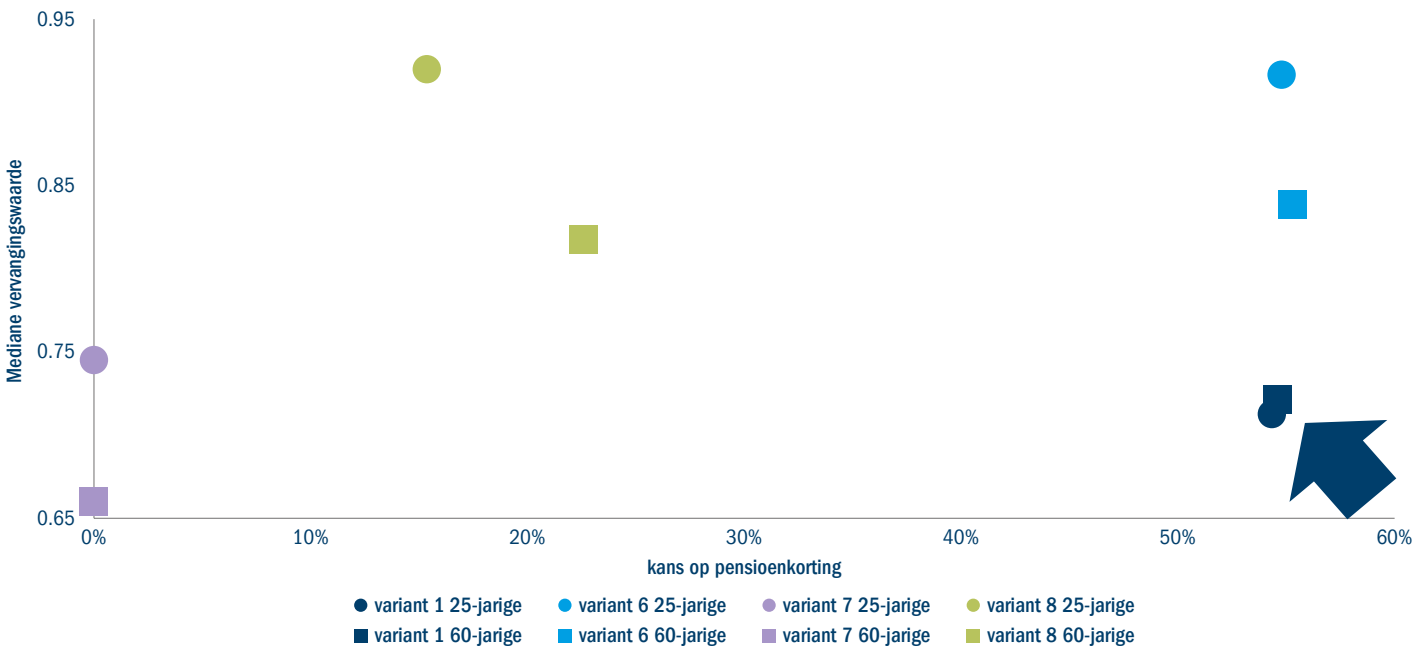
Figuur 8: het verloop van de mediane annuïteit voor een 25-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

⁴ De allocaties van de varianten 7 en 8 zijn terug te vinden in de bijlage 1 in de tabellen 2 en 3.

Figuur 9: vervangingswaarde versus kans op pensioenkorting voor de vijf varianten voor een 25-jarige en een 60-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Observaties:

- Variant 6 heeft een hoger verwacht pensioen, maar kent ook een wat hogere volatiliteit van het pensioen (zo blijkt uit onze cijfers maar is niet terug te lezen in de grafiek) dan de basisvariant 1. De kans op een pensioenkorting is echter niet veel hoger dan in het basis scenario, ondanks dat de allocatie naar het overrendement 15% hoger is.
- Variant 7 heeft in vergelijking met de basisvariant een iets lager pensioen voor de 60-jarige deelnemer en een iets hoger pensioen voor de 25-jarige, maar geen kans op pensioenkorting omdat er geen allocatie is naar het overrendement voor de gepensioneerden. Er wordt dus geen rendementsrisico meer gelopen. Voor jongeren is het gemakkelijker en effectiever om van deze mogelijkheid gebruik te maken dan het gebruik van de solidariteitsreserve. Dat is echter niet het geval voor de oudere deelnemer, omdat deze het overrendement mist in de pensioenjaren. Het omslagpunt ligt rond de 50 jaar.
- Variant 8, met solidariteitsreserve, zorgt voor een minimaal verschil in verwacht pensioen ten opzichte van variant 6, maar daar staat een veel lagere kans op pensioenkorting tegenover. Dat bevestigt dat het werken met een solidariteitsreserve ervoor zorgt dat er meer beleggingsrisico kan worden genomen. En dat zorgt weer voor een hoger verwacht pensioen.

Het is goed om op te merken dat het risico op verschillende manieren gedefinieerd kan worden. Een lagere allocatie naar het overrendement zorgt voor een lagere volatiliteit van de beleggingen. De inzet van een solidariteitsreserve is dan weer veel effectiever in het verlagen van de kans op een pensioenkorting. De uitkomsten voor de nieuwe CP2022-methode, zoals vermeld in appendix 3, laten dezelfde uitkomsten zien.

Tot slot

In ons model is doorgerekend wat de inzet van een solidariteitsreserve toevoegt ten opzichte van beleggingsvarianten zonder een solidariteitsreserve. Wat blijkt is dat de inzet van een solidariteitsreserve op een effectieve manier het risico op een pensioenkorting verlaagt. Het zorgt ervoor dat ook de ouderen meer beleggingsrisico kunnen nemen en zo een beter pensioenresultaat kunnen bereiken.

De inzet van de solidariteitsreserve is echter geen heilige graal. Zowel de vulregels als de uitdeelregels werken verschillend uit voor de verschillende generaties. Daarbij is zowel een te hoge (snel overlopende) als een te lage (snel lege) solidariteitsreserve ongewenst, aangezien dit zorgt voor geluk- en pechgeneraties, los nog van de ontwikkelingen op de financiële markten.

Ons model vroeg om meerdere iteraties voor het instellen van enigszins evenwichtige vul- en verdeelregels. Het gaat dus om een secure balanceer-act die vergelijkingen oproept met het huidige DB pensioenstelsel. Het risico bestaat namelijk dat de complexiteit van de solidariteitsreserve en de herverdeling tussen leeftijdscohorten gaat zorgen voor scheve gezichten tussen de verschillende generaties. Het gebruik van de solidariteitsreserve vereist daarom een zorgvuldige afweging ten aanzien van het vul- en uitdeelbeleid, én heldere communicatie hierover. In dat geval levert de solidariteitsreserve een bijdrage aan een beter pensioen.

Bijlage 1 Varianten beleggingsbeleid

Tabel 3: Neutrale beleggingsbeleid per leeftijdscohort in variant 1 t/m 5

Variant 1 t/m 5		
Leeftijdscohort	Hoogte renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 t/m 45 jaar	4%	85%
46 - 53 jaar	18%	73%
54 - 61 jaar	47%	51%
62 - 68 jaar	86%	32%
69 jaar en ouder	100%	25%

Tabel 4: Beleggingsbeleid variant 6 en 8. Met een hogere allocatie (+15%) naar overrendement in alle leeftijdscohorten

Variant 6 en 8 allocatie naar overrendement +15%		
Leeftijdscohort	Renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 tot/met 45 jaar	4%	100%
46 - 53 jaar	18%	88%
54 - 61 jaar	47%	66%
62 - 68 jaar	86%	47%
69 jaar en ouder	100%	40%

Tabel 5: Beleggingsbeleid variant 7. Met een hogere allocatie (+15%) naar overrendement in de leeftijdscohorten t/m 68 jaar en geen allocatie naar overrendement vanaf 69 jaar

Variant 7 t/m 68 jaar allocatie naar overrendement +15%		
Leeftijdscohort	Renteafdekking	Allocatie naar overrendement
18 tot/met 45 jaar	4%	100%
46 - 53 jaar	18%	88%
54 - 61 jaar	47%	66%
62- 68 jaar	86%	47%
69 jaar en ouder	100%	0%

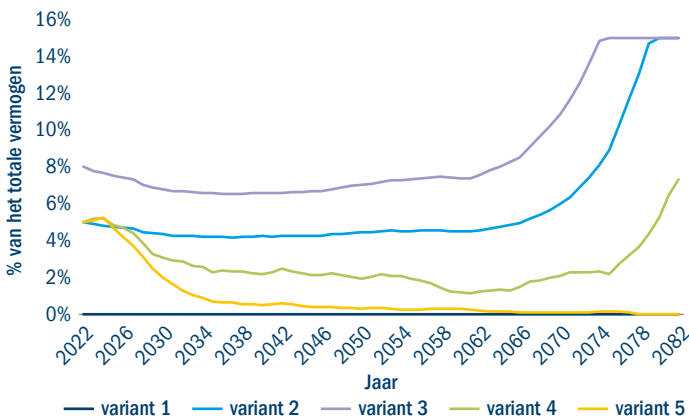
Bijlage 2 Leeftijdscohorten karakteristieken deelnemers

Tabel 6.

Leeftijd	Startkapitaal	Salaris	Salarisstijging	Contributie	AOW	Startjaar
25	€ 0	€ 28,000	4%	20%	€ 13,256	0
30	€ 15,873	€ 31,050	4%	20%	€ 13,256	0
40	€ 57,325	€ 35,000	3%	20%	€ 13,256	0
45	€ 63,366	€ 35,900	2%	20%	€ 13,256	0
50	€ 115,349	€ 36,800	1%	20%	€ 13,256	0
55	€ 149,760	€ 37,700	1%	20%	€ 13,256	0
60	€ 182,314	€ 37,700	0%	20%	€ 13,256	0
70	€ 185,000	€ 0	0%	0%	€ 0	0
35	€ 33,909	€ 34,100	4%	20%	€ 13,256	6
30	€ 15,873	€ 31,050	4%	20%	€ 13,256	15

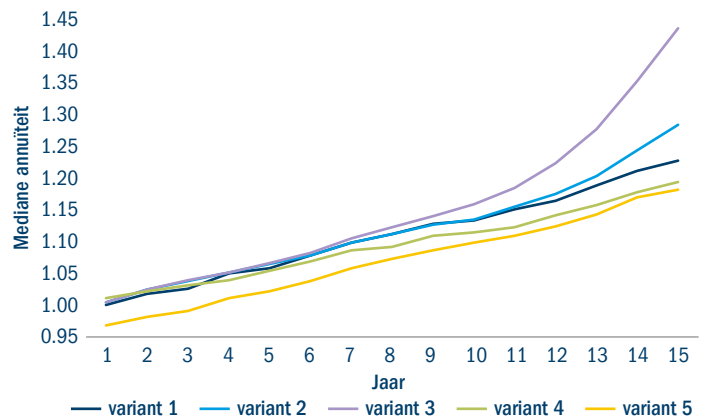
Bijlage 3 Uitkomsten voor de nieuwe CP2022 methodiek

Figuur 10: verloop van de mediane solidariteitsreserve voor de vijf varianten

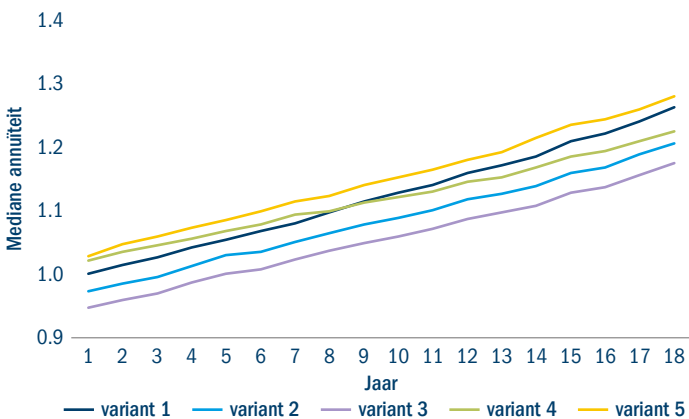
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 12: het verloop van de mediane annuïteit voor een 25-jarige deelnemer

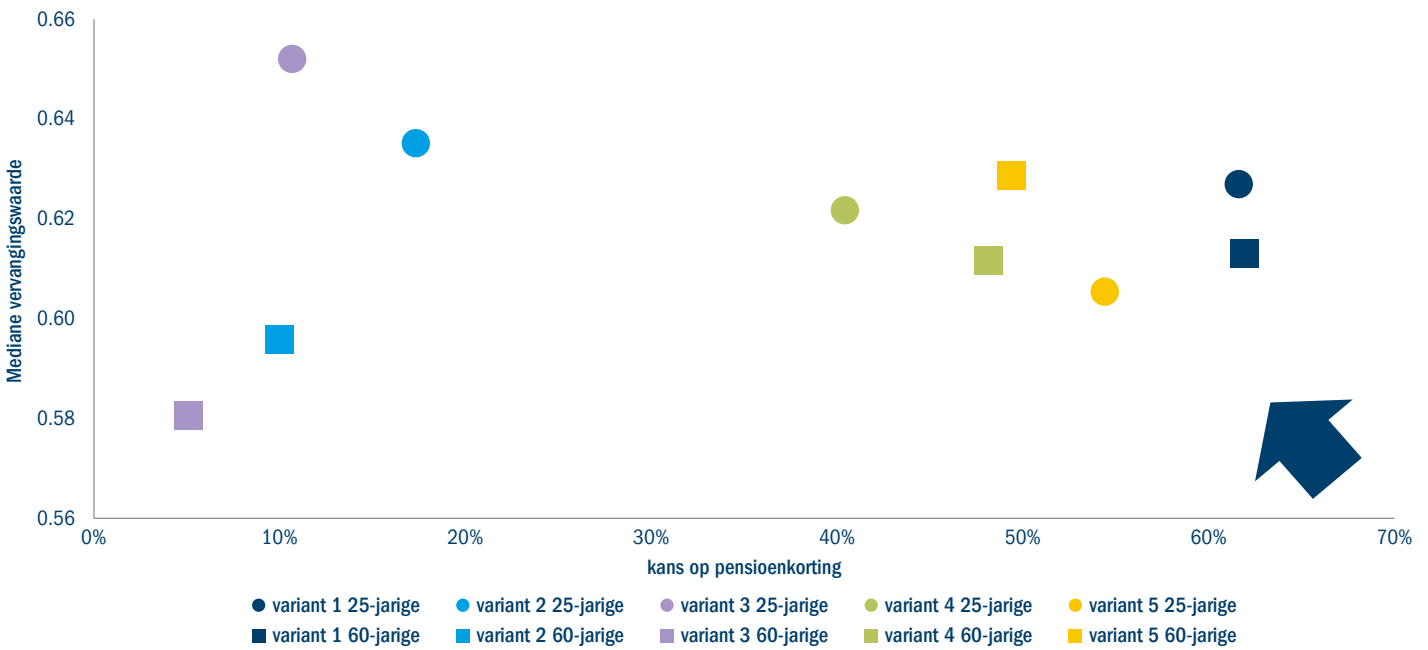
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 11: het verloop van de mediane annuïteit voor een 60-jarige deelnemer

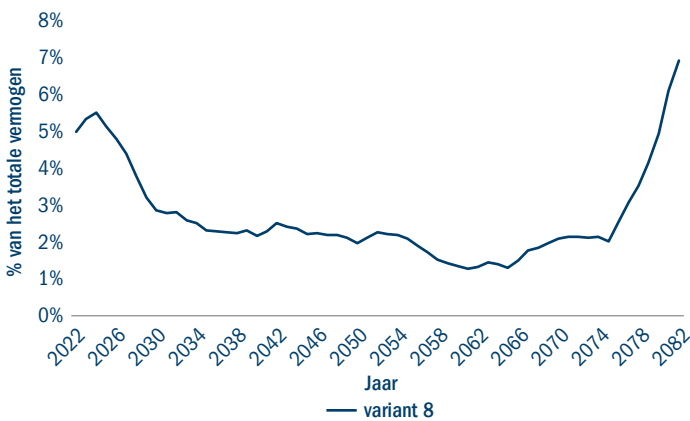
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 13: vervangingswaarde versus kans op pensioenkorting voor de vijf varianten voor een 25-jarige en een 60-jarige deelnemer

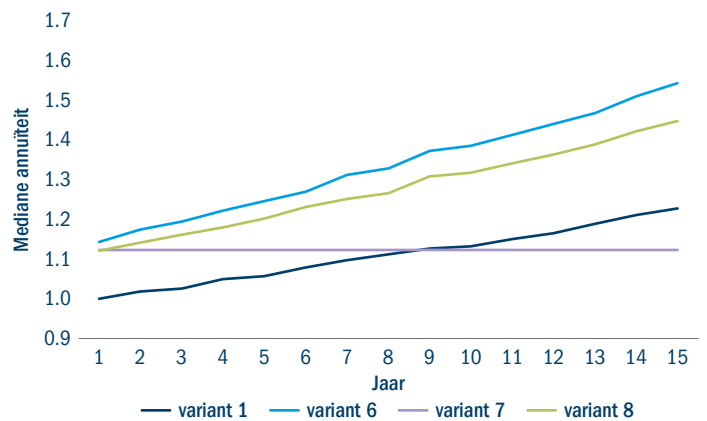
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 14: verloop van de mediane solidariteitsreserve variant 8

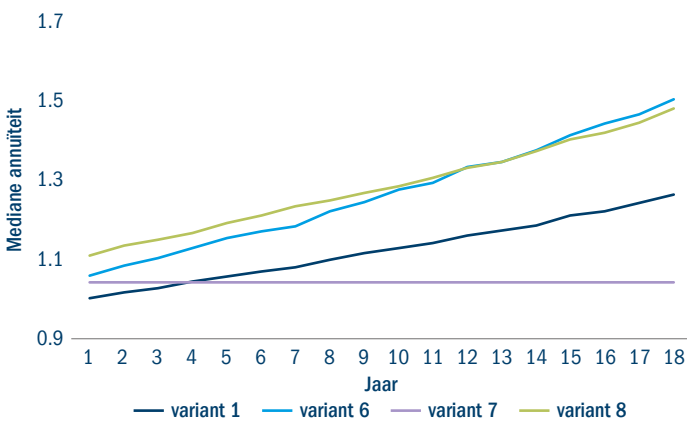
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 16: het verloop van de mediane annuïteit voor een 25-jarige deelnemer

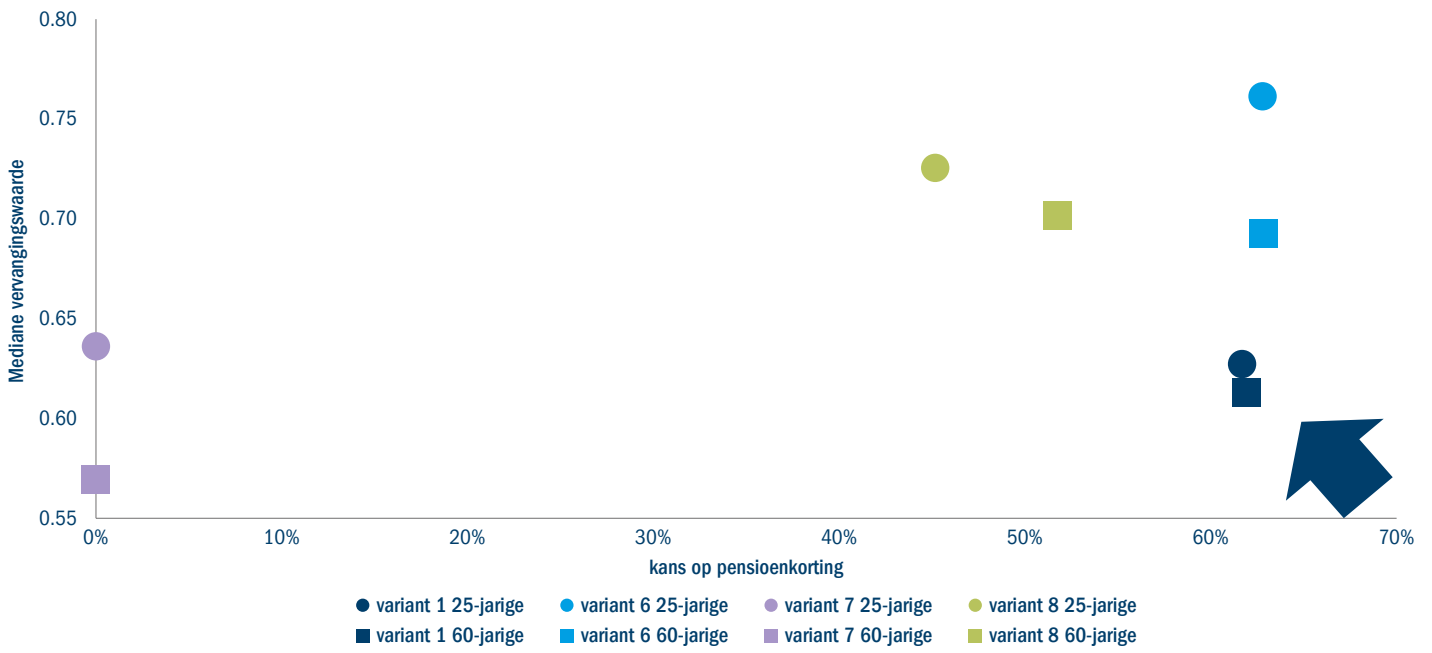
Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 15: het verloop van de mediane annuïteit voor een 60-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Figuur 17: vervangingswaarde versus kans op pensioenkorting voor de vijf varianten voor een 25-jarige en een 60-jarige deelnemer

Bron: Columbia Threadneedle Investments, 2023

Contactgegevens

 Columbia Threadneedle Investments
Jachthavenweg 109E
1081 KM Amsterdam

 Gerben Borkent
Sales Director Investment Solutions
DL: +31 (0)20 582 3758
M: +31 (0)61 001 9328

 Prosper van Zanten
Head of Institutional Business Benelux
DL: +31 (0)20 262 4022
M: +31 (0)6 13 53 39 68

 columbiathreadneedle.nl

Telefoongesprekken kunnen worden opgenomen

Meer informatie: columbiathreadneedle.nl

Belangrijke Informatie:

© 2023 Columbia Threadneedle Investments. Columbia Threadneedle Investments is de wereldwijde merknaam van de groep Columbia en Threadneedle.

Alleen voor professionele beleggers.

Dit financiële promotiemateriaal wordt in Nederland uitgegeven door Columbia Threadneedle Investments en is uitsluitend bedoeld voor marketing- en informatiedoeleinden.

Dit materiaal mag niet worden beschouwd als een aanbod, verzoek, advies of beleggingsaanbeveling. Dit document is geldig op de datum van publicatie en kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd. Informatie uit externe bronnen wordt betrouwbaar geacht, maar de juistheid en volledigheid ervan kan niet worden gegarandeerd. De effectieve beleggingsparameters worden overeengekomen en uiteengezet in het prospectus of de formele overeenkomst voor vermogensbeheer.

Financieel promotiemateriaal wordt uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden; in het Verenigd Koninkrijk door Columbia Threadneedle Management Limited, waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Financial Conduct Authority; in de EU door Columbia Threadneedle Netherlands B.V., waaraan vergunning is verleend door en dat onder toezicht staat van de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM); en in Zwitserland door Columbia Threadneedle Management (Swiss) GmbH, die optreden als vertegenwoordigingskantoor van Columbia Threadneedle Management Limited.

362400 (04/23)